

SPRIEDUMS

Latvijas Republikas vārdā
Rīgā 2012.gada 12.aprīlī

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Civillietu tiesu palāta šādā sastāvā:
tiesas sēdes priekšsēdētāja tiesnese Z.Pētersone,
tiesnese A.Čerņavska
un tiesnesis R.Grāvelsiņš
ar sekretārēm J.Polegoško, D.Dzērvi,
 piedaloties advokāta palīdzībai J.Kolomijcevai,
 izskatīja atklātā tiesas sēdē 2012.gada 29.martā Rīgā, Brīvības bulvārī 36
 civillietu Čehijas sabiedrības „POLDI Hutte s.r.o.” prasībā pret Patentservis Praha par
 preču zīmes starptautiskās reģistrācijas Latvijā atcelšanu sakarā ar Čehijas sabiedrības
 „POLDI Hutte s.r.o.” apelācijas sūdzību par Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas
 2009.gada 13.novembra spriedumu, un Civillietu tiesu palāta

konstatēja:

2009.gada 30.janvārī **Čehijas sabiedrība „POLDI Hütte s.r.o.” cēla Rīgas apgabaltiesā prasību** pret Patentservis Praha, lūdzot atcelt preču zīmes „POLDI STEEL” reģistrāciju attiecībā uz Latvijas Republiku ar dienu, kurā iesniegts šis prasības pieteikums.

Prasības pieteikumā norādīts, ka 1995.gada 19.septembrī Vispasaules Intelektuālā īpašuma organizācijā (turpmāk - WIPO) Čehijas Republikas komersanta sabiedrības ar ierobežotu atbildību (turpmāk - SIA) „Metalurģiskā rūpnīca „Poldi” augstākās šķirnes tērauda ražošanai” vārdā tika reģistrēta vārdiskā preču zīme „POLDI STEEL” (WIPO Nr. 643366). Preču zīme ir spēkā vairākās valstīs, tostarp Latvijā, 20 gadus jeb līdz 2015.gada 19.septembrim, par ko liecina ieraksts WIPO Starptautisko preču zīmju datu bāzē ROMARIN. Atbilstoši šai informācijai, preču zīmes pārstāvis ir Patentservis Praha ar reģistrācijas vietu Prāgā, Čehijas Republikā.

Prasītāja tāpat kā „Metalurģiskā rūpnīca „Poldi” augstākās šķirnes tērauda ražošanai” nodarbojas ar bagātināta tērauda ražošanu un ir ieinteresēta šīs preču zīmes turpmākā izmantošanā attiecībā uz saviem ražojumiem.

Uz prasības pieteikuma iesniegšanas dienu preču zīme „POLDI STEEL” Latvijas Republikā nav izmantota. Turklāt preču zīmi reģistrējusi sabiedrība „Metalurģiskā rūpnīca „Poldi” augstākās šķirnes tērauda ražošanai” ir bankrotējusi un svītrotā no Čehijas Republikas Komercreģistra kopš 2004.gada 04.marta.

Tādēļ prasītājas ieskatā ir piemērojamas likuma „Par preču zīmēm un ģeogrāfiskās izcelsmes norādēm” 32.panta pirmā un piektā daļa, 37.panta pirmā daļa, saskaņā ar kurām starptautiski reģistrētas preču zīmes reģistrāciju Latvijā var atcelt ar tiesas spriedumu, ja preču zīme piecu gadu secīgā periodā šeit nav faktiski izmantota saistībā ar precēm un pakalpojumiem, kuriem tā reģistrēta, un neizmantošanai nav pietiekama attaisnojuma.

2009.gada 09.jūlijā tiesā saņemti **atbildētāja Patentservis Praha rakstveida paskaidrojumi** par prasību, kuros Patentservis Praha norādīja, ka Patentservis Praha nav strīda izskatīšanai leģitimēta persona, jo Patentservis Praha nav starptautiski aizsargātās preču zīmes „POLDI STEEL” īpašnieks, kā arī Patentservis Praha nav preču zīmes īpašnieka, kurš turklāt vairs neeksistē, pilnvarotais pārstāvis, kādēļ nemaz nevar viņu pārstāvēt.

Ar Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2009.gada 13.novembra spriedumu prasība noraidīta.

Tiesa spriedumā konstatēja, ka Čehijas SIA „Metalurģiskā rūpnīca „POLDI” augstākās šķirnes tērauda ražošanai” pieder starptautiski reģistrētā preču zīme „POLDI STEEL” WO Nr. 643366 6.klases precēm: tērauds un tērauda ražojumi. Reģistrācijas datums – 1995.gada 19.septembris, reģistrācijas atjaunošanas beigu datums – 2015.gada 19.septembris. Preču zīmes reģistrācija tika attiecināta uz Latviju.

No lietas materiālos esošā Prāgas pilsētas tiesas Komercreģistra izriet, ka Čehijas SIA „Metalurģiskā rūpnīca „POLDI” augstākās šķirnes tērauda ražošanai” tika likvidēta un izslēgta (dzēsta) no Prāgas pilsētas tiesas Komercreģistra 2004.gada 04.martā.

Tiesa secināja, ka prasība par preču zīmes „POLDI STEEL” reģistrācijas attiecinājuma uz Latviju atcelšanu sakarā ar preču zīmes neizmantošanu Latvijā piecu gadu secīgā periodā ir celta pret Patentservis Praha, kas Informācijā par starptautisko reģistrāciju ir norādīts kā preču zīmes turētāja pārstāvis.

Tiesa uzskatīja, ka prasība ir celta pret neīsto atbildētāju, jo atbildētājam šajā gadījumā jābūt nevis preču zīmes īpašnieka pārstāvim, bet preču zīmes īpašniekam, jo pārstāvis darbojas tikai kā vietnieks, proti, ne savā vārdā, bet atvietojamās personas vārdā. Līdz ar to Patentservis Praha nevar būt vainojams prasītājas tiesību aizskārumā.

Pie apstākļiem, kad juridiskā persona, uz kuras vārda ir reģistrēta preču zīme, ir likvidēta un jautājums par tai piederošo preču zīmi nav atrisināts likvidācijas procesā, tiesa atzina, ka preču zīme „POLDI STEEL” šobrīd ir bezsaimnieka manta. Jautājums par bezsaimnieka mantas piekritību būtu atrisināms atbilstoši Čehijas Republikas normatīvo aktu prasībām.

Ievērojot to, ka prasība, kas celta pret neīsto atbildētāju, nevar tikt apmierināta, tiesa atzina „POLDI Hütte s.r.o.” prasību par nepamatotu un noraidāmu.

Par šo spriedumu 2009.gada 28.decembrī **prasītāja Čehijas sabiedrība „POLDI Hütte s.r.o.” iesniedza apelācijas sūdzību**, pārsūdzot spriedumu pilnā apjomā, lūdzot prasību apmierināt.

Apelācijas sūdzībā norādīts, ka tiesai nav tiesību uzstādīt papildus nosacījumus, lai trešā jeb ieinteresētā persona varētu panākt preču zīmes atcelšanu, izņemot likuma „Par preču zīmēm un ģeogrāfiskās izcelsmes norādēm” 32.panta minētos gadījumus.

Prasītāja ir ieinteresēta preču zīmes „POLDI STEEL” turpmākā izmantošanā attiecībā uz saviem ražojumiem, jo arī nodarbojas ar bagātināta tērauda ražošanu, bet iepriekšējās reģistrācijas esamība ir relatīvais pamatojums preču zīmju reģistrācijas atteikumam, kas liedz prasītājai reģistrēt šo zīmi attiecībā uz saviem ražojumiem.

Apelatores ieskatā nav pareizs tiesas atzinums, ka prasība ir noraidāma, jo celta pret neīsto atbildētāju. No lietā esošiem materiāliem un pārsūdzētā sprieduma izriet, ka preču zīmi ilgāk par pieciem gadiem bez attaisnojoša iemesla nav izmantojusi ne Čehijas sabiedrība ar ierobežotu atbildību „Metalurģiskā rūpnīca „POLDI” augstākās šķirnes tērauda ražošanai”, ne Patentservis Praha, ne citas tiesīgas personas. Preču zīmes īpašnieka bezdarbība, to faktiski neizmantojot piecu gadu secīgā periodā, pati par sevi rada pamatu preču zīmes reģistrācijas atcelšanai.

Turklāt, atbilstoši WIPO preču zīmju datu bāzes ROMARIN aktuālajām ziņām, „POLDI STEEL” preču zīmes reģistrācija pašlaik atcelta trijās valstīs: Krievijā, Ungārijā un Ukrainā. Saskaņā ar Ungārijas lēmumu „POLDI STEEL” preču zīmes reģistrācija tika atcelta, jo zīme netika lietota.

Apelatore norādīja, ka pirmās instances tiesa nav ņēmusi vērā to, ka preču zīmju datu bāze ROMARIN ir publiska datu bāze, kurā ir ziņas par tiesībām uz spēkā esošām preču zīmēm, un saskaņā ar tās informāciju preču zīmes „POLDI STEEL” īpašniece ir Čehijas Republikas komersante SIA „Metalurģiskā rūpnīca „Poldi”” un tās pārstāvis ir Patentservis Praha. Intelektuālā īpašuma tiesību aizsardzības joma, tostarp tiesības uz preču zīmi, ir

speciālā tiesību nozare attiecībā uz Civillikuma vispārējo regulējumu. Preču zīmes piederību var noskaidrot, iepazīstoties ar attiecīgu reģistru.

Pušu pilnvaroti pārstāvji uz apelācijas instances **tiesas sēdi** nebija ieradušies. Civillietu tiesu palāta uzskatīja, ka lietu var izskatīt bez pušu klātbūtnes, jo par tiesas sēdes laiku un vietu bija paziņots likumā noteiktajā kārtībā (l.l. 86, 122-128, 132), bet puses nav iesniegušas attaisnojošus neierašanās iemeslus, lietas izskatīšanu atlikt nav lūgušas.

Advokāta palīdzē Jūlija Kolomijceva, kas prasītājam sniedza juridisko palīdzību uz ordera pamata, tiesas sēdē norādīja, ka pārstāvamā sabiedrība apelācijas sūdzību uztur, un izteica viedokli, ka prasība kā pamatota ir apmierināma.

Augstākās tiesas Civillietu tiesu palāta, izvērtējusi lietas materiālus, uzskata, ka **prasība kā nepamatota ir noraidāma**, bet Čehijas sabiedrības „POLDI Hütte s.r.o.” apelācijas sūdzība nav pamatota.

Civillietu tiesu palāta atzīst, ka pirmās instances tiesa ir pareizi un vispusīgi novērtējusi apstākļus un pierādījumus lietā un taisījusi pamatotu spriedumu. Civillietu tiesu palātas ieskatā apgabaltiesas spriedumā ietvertais pamatojums ir pareizs un pilnībā pietiekams. Līdz ar to Augstākās tiesas Civillietu tiesu palāta pievienojas Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2009.gada 13.novembra sprieduma motivācijai, kā to atļauj Civilprocesa likuma 432.panta piektā daļa.

Apelācijas sūdzībā izvirzīts arguments, ka pirmās instances tiesa neesot ņēmusi vērā to, ka preču zīmju datu bāze ROMARIN ir publiska datu bāze, kurā ir ziņas par tiesībām uz spēkā esošām preču zīmēm, un saskaņā ar tās informāciju preču zīmes „POLDI STEEL” īpašniece ir Čehijas Republikas komersante SIA „Metalurģiskā rūpnīca „Poldi”” un tās pārstāvis ir Patentservis Praha.

Šis arguments nekādi nenorāda uz pirmās instances tiesas sprieduma nepareizību, jo pirmās instances tiesa nav izdarījusi nekādus pretējus secinājumus šim faktam, bet gluži otrādi - tieši šādu faktu konstatējusi (sprieduma motīvu daļas pirmajā rindkopā).

Šis fakts tikai apstiprina, ka preču zīmes „POLDI STEEL” īpašniece bija Čehijas Republikas SIA „Metalurģiskā rūpnīca „Poldi”” augstākās šķirnes tērauda ražošanai”, bet Patentservis Praha bija preču zīmes īpašnieces pārstāve (patentpilnvarotā), nevis preču zīmes īpašniece.

Ir kļūdaina apelācijas sūdzības norāde, ka tiesai nav tiesību uzstādīt papildus nosacījumus, lai trešā jeb ieinteresētā persona varētu panākt preču zīmes atcelšanu,

izņemot likuma „Par preču zīmēm un ģeogrāfiskās izcelsmes norādēm” 32.panta minētos gadījumus.

Šis pants (izņemot ceturto daļu) satur materiālās tiesību normas (preču zīmes reģistrācijas atcelšanas prasības pamatu), taču kārtību, kādā materiālo tiesību normas iegūst realizāciju konkrētā lietā, nosaka procesuālās tiesību normas, kas noteiktas Civilprocesa likumā un daļēji arī likuma „Par preču zīmēm un ģeogrāfiskās izcelsmes norādēm” 32.panta piektajā daļā.

Likuma „Par preču zīmēm un ģeogrāfiskās izcelsmes norādēm” 32.panta piektā daļa paredz, ka jebkura ieinteresētā persona visā preču zīmes spēkā esamības laikā var celt Rīgas apgabaltiesā prasību par preču zīmes reģistrācijas atcelšanu pēc šā panta noteikumiem; šādu prasību, ja ir attiecīgi pamatojumi, var celt kā pretprasību – arī lietā par preču zīmes nelikumīgu izmantošanu.

Kā redzams, šī panta daļa *expressis verbis* paredz prasības tiesvedības kārtību, savukārt prasības tiesvedība bez atbildētāja nav iespējama. Tas izriet no Civilprocesa likuma, jo īpaši tā 73.panta, 74.panta un 128.panta otrās daļas 2.punkta, no kuriem pēdējā kā obligātu prasības rekvizītu nosaka atbildētāju. Tātad likuma „Par preču zīmēm un ģeogrāfiskās izcelsmes norādēm” 32.pants nekādi neizslēdz Civilprocesa likuma papildus noteikumus, tostarp un jo īpaši par prasības celšanas vispārējo kārtību, kas attiecas uz visām prasības tiesvedības kārtībā izskatāmajām civillietām.

Tāpat, tā kā minētais 32.pants tieši nenosaka konkrētu personu (atbildētāju), pret kuru prasība ceļama, tad atbilde uz šo jautājumu arī ir jāmeklē citās tiesību normās. Prasības par preču zīmes reģistrācijas atcelšanu mērķis ir atņemt izņēmuma tiesības uz šo preču zīmi, līdz ar to šādu prasību var celt tikai pret personu, kurai šīs tiesības pieder. Kā pareizi norādījusi pirmās instances tiesa, pilnvarotais pārstāvis (šajā gadījumā – patentpilnvarotais) nav tiesību uz preču zīmi subjekts saskaņā ar likuma „Par preču zīmēm un ģeogrāfiskās izcelsmes norādēm” 4.pantu.

Turklāt prasītāja jauc divus dažādus tiesību institūtus – atbildētāju un prasības pamatu. Apelācijas sūdzības pamatargumenti ir saistīti ar prasības pamatu, ko pirmās instances tiesa nemaz nav vērtējusi, turklāt to nav darījusi pamatoti. Ja prasība lietā nav celta pret pareizu atbildētāju, proti, preču zīmes īpašnieku, tad nav nekāda pamata iztīrīt celtās prasības pamatu, jo prasījumi nav celti pret tiesīgo personu jeb personu, kurai piemīt ar preču zīmi saistītās tiesības, kuras prasības apmierināšanas rezultātā atņemt.

Apelatores arguments, ka vairākās citās valstīs prasības par preču zīmes reģistrācijas atcelšanu ir tikušas apmierinātas, vispār neattiecas uz konkrēto lietu un nekādi nevar

ietekmēt apgabaltiesas sprieduma pareizību. Pirmkārt, Latvijas Republikas tiesu nesaista citu valstu tiesu viedoklis. Otrkārt, pieminētie spriedumi nav iesniegti, un prasītājas pārstāve pat nevarēja paskaidrot, pret kādu atbildētāju ir bijušas celtas apmierinātās prasības un kādā tiesvedības kārtībā. Līdz ar to nav nekāda pamata uzskatīt, ka citās valstīs nolēmumi taisīti pie līdzīgiem tiesiskiem un faktiskiem apstākļiem kā šajā tiesvedībā izskatāmajā lietā.

Ievērojot spriedumā izklāstītos argumentus, Civillietu tiesu palāta atzīst, ka apgabaltiesa pamatoti noraidīja prasību, kas nav celta pret personu, kas var būt atbildētāja lietā.

Ņemot vērā minēto un pamatojoties uz Civilprocesa likuma 187.panta otro daļu, 193.pantu, 194.pantu, 430.pantu, 432.pantu, Augstākās tiesas Civillietu tiesu palāta

nosprieda:

noraidīt pilnīgi Čehijas sabiedrības „POLDI Hutte s.r.o.” prasību pret Patentservis Praha par preču zīmes „POLDI STEEL” starptautiskās reģistrācijas Latvijā atcelšanu.

Spriedumu var pārsūdzēt kasācijas kārtībā 30 dienu laikā Augstākās tiesas Senāta Civillietu departamentam, kasācijas sūdzību iesniedzot Augstākās tiesas Civillietu tiesu palātā un iemaksājot drošības naudu Ls 200 (divi simti latu) apmērā.

Pilna sprieduma sastādīšanas datums ir 2012.gada 26.aprīlis.

Tiesas sēdes priekšsēdētāja tiesnese

Z.Pētersone

Tiesnese

A.Čerņavska

Tiesnesis

R.Grāvelsiņš